

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ KLAIPĖDOS RAJONO SAVIVALDYBĖS ADMINISTRACIJĄ

2020-10-13 Nr. 4D-2020/2-48
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė gavo X (toliau vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Klaipėdos rajono savivaldybės (toliau vadinama ir – Savivaldybė) administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), sprendžiant su (*duomenys neskelbtini*) bare (baro prieigoje), šalia Pareiškėjo gyvenamosios aplinkos, keliamu triukšmu susijusius ir kitus klausimus.

2. Pareiškėjas skunde, be kitų aplinkybių, nurodo:

2.1. „2018 m. gruodžio mėn. atsidarė naktinis baras [...] (toliau – baras). Baras veiklą pradėjo privačiame sklype išsinuomojęs vieną iš šiame sklype esančių pastatų“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

2.2. „Aplinkiniai iškart sureagavo ir 2019 m. vasario 18 d. [Savivaldybės] administracijai buvo įteiktas skundas su 21 gyventojų parašais Nr. 19/01 [...] dėl triukšmo naktiniame bare [...], nuosavų gyvenamųjų namų kvartale [...].“

2.3. „[Savivaldybės] administracijoje buvo sudaryta darbo grupė ir sukviestas posėdis, o naktinio baro savininkas buvo įpareigotas suvaldyti triukšmą [...]. Po posėdžio iš esmės niekas nepasikeitė. Tik truputį pritilo muzika iš baro, tačiau girtų klientų triukšmas nevaldomai tik didėjo.“

2.4. „Mes, gyvenantys šalia baro, pabandėme kelis kartus pasikalbėti su [Savivaldybės meru]. Jam buvo įteiktas 2019-05-14 skundas Nr. 19/012 su 11 gyventojų parašais [...]. Dar kartą Savivaldybėje buvo sudaryta darbo grupė ir nuspręsta klausimą dėl prekybos alkoholiu laiko sutrumpinimo teikti [Savivaldybės] tarybai [...]. [Savivaldybės] taryboje klausimas taip ir nebuvo nagrinėtas. [...].“

2.5. „Mes, gyventojai, 2019-07-03 raštu Nr. 19/015 [...] užklausėme mero, kas buvo savivaldybės tarnybų atlikta gyventojams rūpimu klausimu dėl baro lankytojų keliamo didžiulio triukšmo prie baro. [...]. 2019-07-29 gavome raštą iš Savivaldybės [...] [...], kad [...] [Savivaldybės] administracijos Viešosios tvarkos skyrius [...] padarė stebėjimą nakties metu prie baro [...].“

2.6. „Kreipėmės į [Savivaldybės] merą su raštais 2019-08-07 Nr. 19/017 ir 2019-08-08 Nr. 19/018, [...], kuriuose paneigėme [Savivaldybės] administracijos [...] naktinio reido metu nurodytus faktus, kad triukšmo šalia baro nėra, ir prašėme, kad būtų kreiptasi į sklypo savininkus, kuriame ir yra baras [...]. Gavome mero 2019-08-29 atsakymą Nr. T17-297 (1.48 E) [...], kuriame vėl paprastas mero atsirašinėjimas [...], bei neatsako į užduotus klausimus. [...].“

2.7. „2019-09-12 raštu Nr. 19/20 [...] kreipėmės į [Savivaldybės] administracijos direktorių dėl prekybos alkoholiu licencijos [barui] [...] išdavimo teisėtumo. [...]. [...] [baras] nuo 2018-02-01 iki 2020-02-01 nuomojasi pastatą – parduotuvę, kurio pagrindinė naudojimo paskirtis yra *prekybos*. Tai turėjo matyti Savivaldybės darbuotojai, išduodami alkoholio licenciją [barui]. [...]. [...] paprašėme [baro vadovui] pradėti administracinę teiseną už pastato naudojimą ne pagal paskirtį. Gauname 2019-10-14 Savivaldybės administracijos direktoriaus atsakymą Nr. (5.1.22E)A5-4477 [...], dėl kažkokių

priežasčių netikrino, ar pastatas atitinka paskirtį, pagal kurią galima vykdyti baro / kavinės veiklą.“

2.8. „Gauname 2019-10-30 Savivaldybės administracijos direktoriaus raštą Nr. (5.1.22A5-4781) [...], kuriame nurodoma, kad pastate kavinės veikla negalima. [...]. Bet Savivaldybė net nesustabdo baro veiklos, kol vyksta pastato paskirties keitimo dokumentų tvarkymai, jau nekalbant apie licencijos anuliuojimą.“

2.9. „Dar kartą 2019-11-14 raštu Nr. 19/029 [...] prašome Savivaldybės administracijos anuliuoti alkoholio licenciją [barui] ir [baro vadovui] pradėti administracinę teiseną už pastato naudojimą ne pagal paskirtį. [...] Savivaldybė 2019-11-14 raštu Nr. (5.1.22)-A5-4974 [...] atsako, kad paskirtis pastato jau pakeista ir baras gali vykdyti veiklą. Apie administracinės teisenos pradėjimą [barui] ar jo vadovui neatsako.“

2.10. „Dar kartą 2019-11-26 raštu Nr. 19/33 [...] kreipėmės į Savivaldybės administracijos direktorių dėl [baro] ir [...] vadovo atsakomybės už metus laiko pastato naudojimą ne pagal paskirtį [...]. Gauname [...] 2019-12-06 atsakymą Nr. (5.1.22)-A5-5426 [...], kuriame teigiama, kad administracinio nusižengimo protokolas nesurašytas. [...]“

3. Pareiškėjas Seimo kontrolierės prašo įvertinti:

3.1. „[...] [Savivaldybės] tarnautojus ir vadovus, kurie dalyvavo galimai neteisėtai išduodant licenciją prekiauti visą parą alkoholiniais gėrimais bare, kurio pastato paskirtis neatitiko teisės aktų nustatytus reikalavimus“;

3.2. „[...] [Savivaldybės] darbuotojų veiksmus netaikant [administracinės] atsakomybės [baro] [...] vadovui už pastato naudojimą metus laiko ne pagal paskirtį“;

3.3. „[...] [Savivaldybės] darbuotojų veiksmus tendencingai neteikiant [Savivaldybės] tarybai klausimo, dėl licencijos [barui] prekiauti alkoholiniais gėrimais laiko ribojimo nakties metu.“

4. Su skundu, be kitų dokumentų, pateikta:

4.1. **Pareiškėjo ir kitų Gargždų miesto gyventojų 2019-02-18 kreipimasis Nr. 19/01, adresuotas Savivaldybės administracijai** (kopija), kuriame informuojama apie bare ir jo prieigose keliamą triukšmą, galimai viršijantį normatyvinių dydžių ribas, ir prašoma „įmintis visų įmanomų priemonių pažaboti šio baro keliamą triukšmą, tai yra apriboti šio baro alkoholio licencijos galiojimo laiką iki 22 valandos bei įpareigoti baro savininkus griežtai laikytis Lietuvos Respublikos triukšmo valdymo įstatymo nuostatų“;

4.2. **Savivaldybės administracijos Darbo grupės dėl siūlymo teikimo tarybai riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, nagrinėjimo 2019-03-19 protokolas Nr. A6-102** (kopija), kuriuo nutarta:

„1. Įspėti ir įpareigoti [baro] direktorių užtikrinti viešąją tvarką, laikytis triukšmo normų prekybos vietoje. Į Savivaldybės tarybą dėl prekybos laiko alkoholiniais gėrimais kol kas nesikreipti.“

2. Siūlyti policijai periodiškai stebėti viešąją tvarką prie baro [...]“;

4.3. **Savivaldybės administracijos Darbo grupės dėl siūlymo teikimo tarybai riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, nagrinėjimo 2019-06-21 protokolas Nr. A6-218** (kopija), kuriuo nutarta:

„Artimiausiame posėdyje teikti rajono tarybai svarstymui sprendimo projektą, siūlant riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, iki 24 valandos licencijos turėtojui [barui] prekybos vietoje [...]. Pritarta vienbalsiai“;

4.4. **Gargždų miesto gyventojų 2019-07-03 kreipimasis Nr. 19/015, adresuotas Savivaldybės merui** (kopija), kuriame nurodoma, jog gyventojai nėra gavę iš Savivaldybės atsakymo į jų 2019-05-14 kreipimąsi Nr. 19/012, adresuotą Savivaldybės merui, ir pakartotinai prašoma pateikti atsakymą bei posėdžių, kurie vyko 2019-03-07 ir 2019-06-05, protokolų kopijas bei jų dalyvių sąrašų kopijas;

4.5. **Savivaldybės administracijos 2019-07-29 raštas Nr. A5-3464, adresuotas Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatui bei Gargždų miesto gyventojams** (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:

„[...] Apibendrinant atliktą stebėjimą galime konstatuoti, kad iš [baro] [...] muzikos garsų ar kitokio triukšmo negirdėjome ir neužfiksavome. Asmenys, išeinantys parūkyti iš baro, tai darydavo baro prieigose. Jie kalbėdavosi, tačiau netriukšmaudavo ir viešosios rimties netrikdė. Tačiau darytina prielaida, kad jų pokalbius ar jų fragmentų garsus galėjo girdėti gyventojai, kurių namai yra arčiausiai įsikūrusio baro [...]“;

4.6. **Gargždu miesto gyventojų 2019-08-07 kreipimasis Nr. 19/017, adresuotas Savivaldybės merui** (kopija), kuriuo prašoma pradėti administracinę teiseną žemės sklypo, esančio (*duomenys neskelbtini*), savininkams dėl šiame žemės sklype galimai keliamo triukšmo nakties metu;

4.7. **Savivaldybės mero 2019-08-27 raštas Nr. T17-297 (1.48 E)), adresuotas Gargždu miesto gyventojams** (kopija), kuriame, be kita ko, pažymima, kad „[...] žemės sklypo, esančio (*duomenys neskelbtini*), savininkas nėra administracinės teisės pažeidimo subjektas, todėl faktinių aplinkybių nagrinėjimo aspektu jo atžvilgiu administracinė teiseną negalima“, taip pat kad „[...] dėl fizinių asmenų keliamo triukšmo [baro] prieigose baro savininkas negali būti tiesiogiai atsakingas, kadangi už tokius galimai daromus administracinius nusižengimus, susijusius su viešosios tvarkos pažeidimais, atsako konkretūs asmenys“, ir kad „[...] gyventojų rašte nurodyti teiginiai yra neatitinkantys tikrovės dėl pareigūnų atliktos stebėsenos ir nenustatytų viešosios tvarkos pažeidimų, nes pateiktos [-ame] vaizdo įrašė datos nesutampa su datomis, kada pareigūnai atliko stebėseną“, ir pan.;

4.8. **Gargždu miesto gyventojų 2019-09-12 kreipimasis Nr. 19/20, adresuotas Savivaldybės administracijos direktoriui** (kopija), kuriame, be kita ko, nurodoma, kad „[...] prekybos paskirties pastate negali veikti baras ir būti išduota licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais barui, veiklos rūšimi – viešasis maitinimas“, ir prašoma „[...] 2018-11-16 išduotą licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Nr. A-10 [barui] [...] anuliuoti kaip neteisėtą, o [baro] vadovui pradėti administracinę teiseną už pastato naudojimą ne pagal paskirtį [...]“;

4.9. **Savivaldybės administracijos 2019-10-14 atsakymas Nr. (5.1.22E)A5-4477 į Gargždu miesto gyventojų 2019-09-12 kreipimąsi Nr. 19/20, adresuotas Gargždu miesto gyventojams** (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:

„[...] Prieš [barui] išduodant licenciją, kaip reikalauja teisės aktai, siekdami nustatyti, ar nėra Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme nustatytų aplinkybių, dėl kurių licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija, buvo kreiptasi į atitinkamas institucijas, gauta neprieštaraujanti informacija. [...] [...] informuojame, kad [...] vyksta tyrimas dėl pastatų naudojimo pagal paskirtį, apie tyrimo rezultatus informuosime atskiru raštu. [...]“;

4.10. **Savivaldybės administracijos 2019-10-30 raštas Nr. (5.1.22)-A5-4781, adresuotas Pareiškėjui** (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:

„[...] [Savivaldybės] administracijos Turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė 2019-10-25 apžiūrėjo [baro] patalpas [...] ir surašė Statinio (-ių) techninės priežiūros patikrinimo aktą Nr. TP17-149. [...] Atliekant patalpų apžiūrą nustatyta, kad pastate-parduotuvėje vykdoma kavinės veikla. Pastato naudotojas informuotas, kad [...] prekybos paskirties pastate kavinės veikla negalima. Norint teikti maitinimo paslaugas, būtina pakeisti paskirtį. Pastato naudotojui duotas terminas iki 2019 metų lapkričio 8 dienos raštu informuoti apie planuojamas priemones dėl nustatytų trūkumų pašalinimo“;

4.11. **Pareiškėjo 2019-11-14 kreipimasis Nr. 19/029, adresuotas Savivaldybės administracijos direktoriui** (kopija), kuriame pakartotinai prašoma: „[...] 2018-11-16 išduotą licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Nr. A-10 [barui] [...] anuliuoti kaip neteisėtą ir sustabdyti baro veiklą, o [baro] vadovui pradėti administracinę teiseną už pastato naudojimą ne pagal paskirtį [...]“;

4.12. **Savivaldybės administracijos 2019-11-14 raštas Nr. (5.1.22)-A5-4974, adresuotas Pareiškėjui** (kopija), kuriame nurodyta:

„[...] [Savivaldybės] administracija gavo informaciją, kad nuo 2019 m. lapkričio 6 d. pastato

[...], kuriame vykdo veiklą [baras], paskirtis yra maitinimo, todėl veiklą vykdyti galima“;

4.13. **Pareiškėjo 2019-11-26 kreipimasis Nr. 19/33, adresuotas Savivaldybės administracijos direktoriui** (kopija), kuriame pakartotinai prašoma atsakyti, ar „[...] [baro vadovui] už pastato naudojimą ne pagal paskirtį buvo taikytos sankcijos, numatytos Lietuvos Respublikos statybos įstatymo 59 ir LR ANK 359 straipsniuose, ir jei nebuvo, [reikalaujama] atsakyti, kodėl sankcijos nebuvo taikytos (teisinius argumentus)“;

4.14. **Savivaldybės administracijos 2019-12-06 raštas Nr. (5.1.22)-A5-5426, adresuotas Pareiškėjui** (kopija), kuriame, be kita ko, nurodyta:

„[...] [...] [pastato, kuriame veikia baras] savininkas pakviestas raštiškai susipažinti su surašytu Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktu. 2019-10-30 atvykęs pastato savininkas pateikė dokumentus, įrodančius apie vykdomą procesą dėl pastato paskirties pakeitimo, dėl to administracinio nusižengimo protokolas nebuvo rašomas. [...]“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

5. Seimo kontrolierė, siekdama išsiaiškinti skunde nurodytas aplinkybes, kreipėsi į Savivaldybės administraciją, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentą, Klaipėdos apskrities vyriausiąjį policijos komisariatą, Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Klaipėdos departamentą, prašydama pateikti paaiškinimus dėl skunde nurodytų aplinkybių bei atsakyti į Seimo kontrolierės klausimus.

6. Iš Savivaldybės administracijos pateiktų paaiškinimų ir dokumentų nustatyta:

6.1. „[...] Gavus [Pareiškėjo 2019-09-12] skundą dėl galimai pastatų naudojimo ne pagal paskirtį 2019-10-07 išsiųstas prašymas patalpų naudotojui iki 2019 m. spalio 14 dienos pateikti [baro] naudojamų patalpų kadastro duomenų bylą ir dokumentus, kuriuose yra nurodyta, kokios paskirties patalpose veikia baras. Negavus reikiamų dokumentų iki nurodyto termino, Savivaldybės administracijos Turto valdymo skyriaus vyriausioji specialistė, vykdydama Savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-10-25 įsakymą Nr. AP-588, patikrino [baro] patalpų naudojimą pagal paskirtį. [...] Po patikrinimo specialistė surašė Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą Nr. TP17-149, nustatyta, kad pastate – parduotuvėje vykdoma kavinės veikla. Pastato naudotojas informuotas, kad vadovaujantis Statybos techniniu reglamentu STR 1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ prekybos paskirties pastate kavinės veikla negalima. Norint teikti maitinimo paslaugas, būtina pakeisti paskirtį. Pastato naudotojui duotas terminas iki 2019 metų lapkričio 8 dienos raštu informuoti apie planuojamas priemones dėl nustatytų trūkumų pašalinimo. [...] 2019-10-29 pastato savininkui buvo pranešta apie buvusį patikrinimą, savininkas pakviestas raštiškai susipažinti su surašytu Statinio techninės priežiūros patikrinimo aktu. 2019-10-30 atvykęs pastato savininkas pateikė dokumentus, įrodančius apie vykdomą procesą dėl pastato paskirties pakeitimo, dėl to administracinio nusižengimo protokolas nebuvo rašomas. [...] patikrinimo metu jau vyko pastato paskirties keitimo procedūra“. [...] Lietuvos Registrų centro duomenimis, pastato, unikalus numeris [...], kadastro duomenys įregistruoti 2019-10-30, deklaracija apie statybos užbaigimą / paskirties pakeitimą įregistruota 2019-11-05. [...] Minimo pastato paskirtis – maitinimo. [...]“

6.2. „[Kas sietina su pažymos 2.7 punkte pacituota informacija apie Pareiškėjo nurodytas aplinkybes, Savivaldybės administracija paaiškino, kad] „[gavus baro savininko 2018-01-31 paraišką dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo] buvo patikrinta Nekilnojamojo turto registro tvarkytojo interneto svetainėje, ar pastatas, kurio patalpose bus vykdoma mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais, yra įregistruotas Nekilnojamojo turto registre [...], kadangi, vadovaujantis Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikoje prekiauti leidžiama alkoholiniais gėrimais – stacionariosiose

alkoholinių gėrimų parduotuvėse, stacionariųjų parduotuvių alkoholinių gėrimų skyriuose, stacionariosiose viešojo maitinimo vietose, kaimo gyvenamosiose vietovėse esančių stacionariųjų parduotuvių nespacializuotuose skyriuose [...], taip pat specialiosiose prekybos vietose. [...] [baro savininkas] pateikė gautą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo [2018-10-23] pažymėjimą [Nr. 37MTSPP-1830], leidžiantį šioje prekybos vietoje alkoholinius gėrimus pardavinėti, vartoti vietoje [...].“

6.3. „[...] Savivaldybės administracija 2018-11-16 išdavė licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais adresu [...], vadovaudamasi Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 16 straipsnio 3 dalimi, Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių [...] 6 punktu, ir atsižvelgdama į [baro savininko] [2018-01-31] prašymą [...]. Prieš išduodant licenciją, kaip reikalauja teisės aktai, siekdami nustatyti, ar nėra Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme nustatytų aplinkybių, dėl kurių licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija, buvo kreiptasi į atitinkamas institucijas, gauta neprieštaraujanti informacija [...]. [...]“

6.4. „[...] bare mažmeninės prekybos alkoholiniais gėrimais laiko apribojimų nustatyta nėra. LR alkoholio kontrolės įstatymas stacionariuose viešojo maitinimo įstaigose laiko ribojimo nenumato, laikas nustatytas buvo atsižvelgiant į prašytojo pageidavimus, licencijoje nurodytas kaip neribotas. Darbo laiką gali riboti tik Savivaldybės taryba [...].“

6.5. „[...] Viešosios tvarkos pažeidimų prevenciją baro prieigose vakaro ir nakties metu užtikrina Klaipėdos rajono policijos komisariato pareigūnai. [...] Baras [dirbo] vakaro ir nakties metu, todėl atsižvelgiant į ekonomiškumo, protingumo ir galimų grėsmių ir iš to sekančių pasekmių sudėtį, baro [...] darbo metu viešąją tvarką [užtikrindavo] ir į iškvietimus [reaguodavo] Klaipėdos rajono policijos komisariato pareigūnai.“

6.6. „Dėl bare keliamo triukšmo gyventojai į Savivaldybę pirmą kartą kreipėsi parašydami skundą 2019-02-18, Nr. 19/01 (Savivaldybės administracijoje reg. Nr. A13-236). Dėl 2019-02-18 kreipimosi [Savivaldybės administracijos] direktoriaus [2019-02-22 įsakymu Nr. AV-352] [...] sudaryta darbo grupė, sušauktas posėdis, pakviesti dalyvauti Klaipėdos apskrities VPK Klaipėdos rajono policijos komisariato atstovai, Gargždų miesto gyventojų atstovai, licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais turėtojo [...] atstovai, Savivaldybės tarybos nariai, pavesta darbo grupei apsvarstyti Gargždų miesto gyventojų prašymą apriboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais bare, adresu: [...], ir pateikti siūlymus [Savivaldybės administracijos] direktoriui.“

[Savivaldybės administracijos] direktoriaus įsakymu sudarytos darbo grupės posėdis įvyko 2019-03-07 (2019-03-19 protokolas Nr. A6-102 [...]). Posėdyje nutarta:

1. Įspėti ir įpareigoti [baro] direktorių [...] užtikrinti viešąją tvarką, laikytis triukšmo normų prekybos vietoje. Į Savivaldybės tarybą dėl prekybos laiko alkoholiniais gėrimais apribojimo kol kas nesikreipti.

2. Siūlyti policijai periodiškai stebėti viešąją tvarką prie baro, adresu: [...].

[Baro direktorius] [...] įspėtas ir įpareigotas užtikrinti viešąją tvarką, laikytis triukšmo normų prekybos vietoje adresu: [...]. (2019-03-22 raštas [...]).

[„Įgyvendinant protokolinį sprendimą, baro pastatas buvo izoliuotas garso izoliacija, todėl iš baro vidaus sklindančio muzikos garso nebesigirdėjo. Taip pat padažnėjo policijos pareigūnų patruliavimo dažnumas baro prieigose (tai galėtų patvirtinti Klaipėdos rajono policijos komisariatas)“].

6.7. „Dėl 2019-05-14 kreipimosi: Savivaldybės administracijos direktoriaus [2019-05-29 įsakymu Nr. AV-1101] suformuotos darbo grupės posėdyje, vykusiame 2019-06-05 (2019-06-21 protokolas Nr. A6-218 [...]), nutarta artimiausiame posėdyje teikti Savivaldybės tarybai svarstyti sprendimo projektą, siūlant riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, iki 24 valandos licencijos turėtojui [...] prekybos vietoje – bare, adresu: [...]. Pritarta vienbalsiai.“

2019-07-08 nutarimu Nr. T1-7 [...] Savivaldybės taryba nutarė:

1. Atidėti sprendimo priėmimą „Dėl laiko, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, ribojimo“.

2. Pritarti protokoliniam pavedimui: pavesti [Savivaldybės administracijos] direktoriui įvertinti gautų skundų pagrįstumą, atliekant [baro] veiklos vietos stebėseną, įtraukiant Viešosios tvarkos skyrių ir kitas institucijas, kurios galėtų įvertinti triukšmo lygį ir viešąją tvarką nakties metu. [stebėseną „buvo atlikta 2019-07-13, 2019-07-19 ir 2019-07-28. Apie VTS stebėsenos rezultatus buvo informuotas Savivaldybės tarybos ir mero sekretoriatas ir Pareiškėjas 2019-07-29 (reg. Nr. (5.1.97 E) A5-3464)“].

6.8. „Dėl 2019-07-03 kreipimosi: 2019-07-31 raštu Nr. T17-269(1.48E) [Pareiškėjui] atsakyta, kad [...] siunčiame 2019-03-19 ir 2019-06-21 darbo grupių dėl siūlymų riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, nagrinėjimo protokolų kopijas. [...] vadovaujantis 2019-06-27 Savivaldybės tarybos posėdyje priimtu pavedimu, Savivaldybės administracija vykdė [baro] veiklos stebėseną, vertinant triukšmo lygį ir viešąją tvarką, adresu: [...]. [...]“

6.9. „2019-08-07 [raštu] Nr. 19/017 (Savivaldybės administracijoje reg. Nr. T18-133) kreipėsi Pareiškėjas, prašydamas pradėti administracinę teiseną sklypo, kuriame įsikūręs baras [...], savininkui. 2019-08-08 Nr. 19/018 (Savivaldybės administracijoje reg. Nr. T18-135) Pareiškėjas pateikė kompaktinį diską su darytais garso įrašais dėl protokolinio sprendimo vykdymo. 2019-08-22 (Savivaldybės administracijoje reg. Nr. A13-1432) [kitas asmuo] pateikė kompaktinį diską su darytais garso vaizdo įrašais. Atlikus visų gautų pranešimų tyrimą (juos apjungus), 2019-08-27 Pareiškėjui ir [kitam asmeniui] pateiktas atsakymas (reg. Nr. T17-297 (1.48 E)). [...]“

6.10. „Dėl 2019-09-12 kreipimosi: 2019-10-14 registruotu raštu Nr. (5.1.22E)A5-4477 [Pareiškėjui] atsakyta, kad Savivaldybės administracija 2018-11-16 išdavė licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, adresu: [...] vadovaudamasi Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatymo 16 straipsnio 3 dalimi, Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių [...] 6 punktu, ir atsižvelgdama į [baro savininko] prašymą. Prieš išduodant licenciją, kaip reikalauja teisės aktai, siekdami nustatyti, ar nėra Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme nustatytų aplinkybių, dėl kurių licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija, buvo kreiptasi į atitinkamas institucijas, gauta neprieštaraujanti informacija. Prie prašymo [baro savininkas] pateikė gautą Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo pažymėjimą, leidžiantį šioje prekybos vietoje gėrimus pardavinėti, vartoti vietoje. Buvo patikrinta Nekilnojamojo turto registro tvarkytojo interneto svetainėje, ar pastatas, kurio patalpose bus vykdoma mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais, yra įregistruotas Nekilnojamojo turto registre [...]. [Pareiškėjas taip pat informuotas], kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu dėl statybos techninio reglamento STR1.01.03:2017 „Statinių klasifikavimas“ vyksta tyrimas dėl pastatų naudojimo pagal paskirtį, apie tyrimo rezultatus informuosime atskiru raštu.“

6.11. „[Dėl 2019-11-26 kreipimosi]: Pareiškėjui [Savivaldybės administracijos 2019-12-06 raštu Nr. (5.1.22)-A5-5426] buvo atsakyta, [paaiškinta, kad] savininkas nebaudžiamas, nes patikrinimo metu jau vyko patalpų paskirties keitimo procedūra. Pastatas naudojamas pagal paskirtį. [...]“

6.12. „[...] dėl sveikos ir ramios aplinkos Pareiškėjas galėjo kreiptis į NVSC, tačiau nė karto to nedarė ir netgi atsisakė NVSC teikiamų paslaugų. [...]“

6.13. Baro direktoriaus 2018-01-31 paraiškoje (gauta Savivaldybėje 2018-02-05) (kopija), nurodyta, jog prašoma išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais (alkoholinių gėrimų pardavimo būdas – vartoti vietoje; įmonės veiklos rūšis – „kaljano namai“).

7. Iš Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento (Departamentas) pateiktų paaiškinimų nustatyta:

7.1. „[...] Departamentas skundų, susijusių su galimai nepagrįstu licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimu [barui], nėra gavęs.“

7.2. „Dėl Savivaldybės administracijos veiksmų išduodant įmonei licenciją. Vadovaujantis Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklių [...] 7 p., Savivaldybės administracija, siekdama nustatyti, ar nėra AKĮ [Alkoholio kontrolės įstatyme]

nustatytų aplinkybių, dėl kurių licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija, raštu (elektroninėmis priemonėmis ar laišku) kreipiasi į [...] [atsakingas institucijas].“

7.3. Savivaldybės administracija [...], gavusi [baro savininko] paraišką dėl licencijos išdavimo, 2018-02-12 kreipėsi į Valstybinę mokesčių inspekciją, Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Institucijos), kurios patvirtino, kad aplinkybių, dėl kurių licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija, nėra. Institucijų informacija Savivaldybės administracijai buvo pateikta 2018-02-15 bei 2018-02-22. Savivaldybės administracija vadovavosi Institucijų pateikta informacija išduodant licenciją 2018-11-16 ir pakartotinai į Institucijas nesikreipė, nepaisydama to fakto, kad nuo pirminės informacijos gavimo praėjo daugiau nei pusmetis. Departamento nuomone, Savivaldybės administracijai derėjo atsizvelgti į praėjusį laiko tarpą ir atnaujinti informaciją, pakartotinai kreipiantis į Institucijas.“

7.4. „Kalbant apie patalpų paskirtį paminėtina, vadovaujantis Statybos įstatymo 47 str. 1 d., statinių naudotojai privalo naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį, išskyrus Vyriausybės nustatytus atvejus ir tvarką. Vadovaujantis Statinio (jo patalpų) naudojimo ne pagal paskirtį atvejų ir tvarkos aprašu [...], galimybė prekybos paskirties pastatus ar patalpas nepakeitus jų paskirties naudoti viešojo maitinimo veiklai nenustatyta. Informuojame, kad licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišduodamos AKĮ 18⁴ str. 1, 4 d. nustatytais atvejais. Neišduoti licencijos galima tik šiose nuostatose nurodytais pagrindais. [...]. Pastatų naudojimo priežiūrą atlieka savivaldybių administracijos. [...].“

8. Iš Klaipėdos apskrities vyriausiojo policijos komisariato (Komisariatas) pateiktų paaiškinimų nustatyta:

8.1. „[...] [baras] [...] veikia nuo 2018 m. gruodžio mėnesio. Nuo baro veiklos pradžios gauti 67 pranešimai dėl viešosios tvarkos pažeidimų bare ir jo prieigose. 57 pranešimai inicijuoti Pareiškėjo [...], 5 iškvietai inicijuoti bare dirbančių asmenų (vienas iš jų dėl to, kad Pareiškėjas yra įrengęs stacionarią kamerą, nukreiptą tiesiai į barą, kuri filmuoja baro teritoriją, joje esančius žmones, ir jų atvaizdus viešina viešojoje erdvėje (šis pareiškimas perduotas Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai).“

8.2. „Policijos pareigūnai reaguoja į visus gautus pranešimus, principingai – į nustatomus pažeidimus, taiko adekvacias nuobaudas, poveikio priemones, organizuoja bendrosios, situacinės prevencijos priemones. Nuo 2018 m. gruodžio mėnesio iki 2020 m. kovo 16 d. 5 atvejais triukšmas buvo užfiksuotas ir surašyti administracinių nusižengimų protokolai: 3 – baro barmenams dėl garsiai leidžiamos muzikos [...], 2 – baro savininkui [...]. 9 atvejais buvo surašyti administracinio nusižengimo protokolai lankytojams ir kitiems neblaiviems asmenims, buvusiems netoli baro, už nusižengimus, numatytus Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 481 straipsnio 1 punkte, 488 straipsnio 1 dalyje [...]. Surašyta 12 nutarimų nepradėti administracinės teisenos, nenustačius administracinio nusižengimo sudėties [...]. [...]. Papildomai tikslinant pranešimus, buvo bendrauta su 8 arčiausiai baro gyvenančiais asmenimis. Kai kurie iš jų prašė neviešinti jų tapatybės ir asmens duomenų dėl Pareiškėjo daromo spaudimo, nes, jų tvirtinimu, šis asmuo siekia, kad baras būtų uždarytas, ir reiškia nepasitenkinimą dėl kitokios žmonių išsakytos nuomonės. Pasak apklaustų asmenų, vakarais ir ramybės metu triukšmo, kuris jiems trukdytų ilsėtis ir trikdytų viešąją rimtį, nėra. Pasak vieno iš apklaustųjų, Pareiškėjas yra konfliktiška asmenybė, nuolat viskuo nepatenkintas.“

8.3. „[...] Atkreiptinas dėmesys, kad Pareiškėjas pranešimus teikia ne skambindamas 112, o išimtinai per ePolicija.lt su standartiniu pranešimu „triukšmas prie baro ir bare“, motyvuodamas tuo, kad Bendrasis pagalbos centras (toliau – BPC) jam neteikia korektiškų ataskaitų apie pranešimus. Tačiau tai apsunkina operatyvų policijos pareigūnų reagavimą į pranešimą, nes, kol informacija galiausiai pasiekia Policijos pajėgų valdymo vieneto programą arba Policijos registruojamų įvykių registrą, užtrunka laiko (nuo pusvalandžio iki valandos), todėl neįmanoma į pranešimus sureaguoti operatyviai. Taip pat pažymėtina, kad atvykę į įvykio vietą, netgi kai nėra vėlu, pareigūnai niekada negali prisiskambinti Pareiškėjui ir su juo pasikalbėti, patikslinti aplinkybių, nes Pareiškėjas, stebėdamas pareigūnus, niekada neatsiliepia. [...].“

8.4. „[...] Vasario 16-osios gatvė Gargžduose yra viena pagrindinių, esančių miesto centre, ir pareigūnai ja pravažiuoja vakare ir naktį ne vieną kartą ir įvairiu paros laiku, įvairiomis savaitės dienomis. Klaipėdos apskr. VPK Klaipėdos r. PK Reagavimo skyriaus vyriausiasis tyrėjas [...] nurodė, kad asmeniškai jis pradėdamas tarnybą visų pirma [nuvažiuodavo] į šį barą, [pasikalbėdavo] su ten dirbančiu asmeniu dėl viešosios rimties trikdymo, pro šią vietą ne kartą [pravažiuodavo] ir naktį. Klaipėdos apskr. VPK Klaipėdos r. PK Reagavimo skyriaus pareigūnams tarnybos užduotyse [buvo] nurodyta į šią probleminę vietą [...] atkreipti didesnę dėmesį – atvykus į įvykio vietą, principingai reaguoti į daromus pažeidimus, jų nenustačius – prevenciškai kalbėtis su baro darbuotoju, atsakingu už triukšmo kontrolę, fiksuoti aplinką. Šis objektas yra įtrauktas į patruliuojančių pareigūnų tarnybos užduotis.“

8.5. „[...] 2020 m. sausio 27 d. Klaipėdos apskr. VPK Klaipėdos r. PK buvo organizuotas pasitarimas, kuriame dalyvavo Klaipėdos apskr. VPK Klaipėdos r. PK vadovai ir baro [...] savininkas [...]. Pasitarimo metu baro direktorius [...] apibūdino dabartinę situaciją ir paaiškino, kokių priemonių ėmėsi, kad ji būtų suvaldyta. Nurodė, kad baro viduje triukšmaujama mažiau, tačiau pripažino, kad lauke prie baro situacijos jam kol kas nepavyksta suvaldyti. Problema kyla ne dėl iš baro sklindančios muzikos, o dėl lankytojų keliamo triukšmo lauke. [...]“

8.6. „[...] [2020 metų] gegužės–liepos mėnesiais Policijos registruojamų įvykių registre nebuvo fiksuota nei vieno pranešimo dėl [...] [baro]. Minėtas baras yra uždarytas nuo karantino paskelbimo šalyje ir minėtoje vietoje jokia veikla nebebus vykdoma. Pokalbio su baro savininku [...] metu pastarasis nurodė, kad yra vykdomi remonto darbai [...] [kitose] patalpose, kur ir įsikurs naujasis baras.“

9. Iš Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos Klaipėdos departamento pateiktų paaiškinimų nustatyta:

9.1. „[...] NVSC Klaipėdos departamento Gargždų skyrius 2019 m. vasario 22 d. buvo gavęs [Savivaldybės administracijos 2019-02-22 raštu Nr. VTS1(38.3)-31] persiūtą Gargždų miesto gyventojų [...] 2019 m. vasario 18 d. skundą Nr. 19/01 dėl nuolat sklindančio garsaus triukšmo ir muzikos iš [baro]. [...]“

9.2. „NVSC Klaipėdos departamento Gargždų skyriaus specialistai, siekdami išnagrinėti [gyventojų] skunde išdėstytas faktines aplinkybes, [2019-02-25 raštu Nr. (3-21 4.80 E)2-9122] kreipėsi į [gyventojus], prašydami nurodyti datą ir laiką bei gyvenamosios aplinkos adresą, kur bus sudarytos sąlygos triukšmo matavimams atlikti. [Gyventojai] [2019-03-01 raštu Nr. 19/03] pateikė ne visą prašomą informaciją, todėl NVSC Klaipėdos departamento Gargždų skyrius [2019-03-04 raštu Nr. (3-21 4.80 E)2-10393] pakartotinai kreipėsi į [gyventojus] dėl papildomos informacijos pateikimo. Atkreipiame dėmesį, kad [gyventojai] [2019-03-05 raštu Nr. 19/05] pateikė prašomą informaciją, tačiau vėliau papildomu [2019-03-07 raštu Nr. 19/06] informavo, kad „šiuo metu, kai Savivaldybėje yra sprendžiamas baro alkoholio licencijos galiojimo laikas, nėra prasmės atlikti akustinio triukšmo tyrimų [...], nes šiuo metu baras bando laikytis visų nustatytų triukšmo normų“. Atsižvelgiant į tai, kad [gyventojai] per nurodytą terminą nesudarė sąlygų triukšmo matavimams atlikti, vadovaujantis [Tiesioginės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės reglamento] 44 punkto nuostatomis, buvo priimtas sprendimas [gyventojų] skundo toliau nenagrinėti. Apie priimtą sprendimą [2019-03-13 raštu Nr. (3-21 4.80 E)2-12065] buvo informuoti [gyventojai] ir [2019-03-13 raštu Nr. (3-21 4.80 E)2-12120] – Savivaldybės administracijos Viešosios tvarkos skyrius.“

9.3. „[...] NVSC Klaipėdos departamento Gargždų skyrius 2019 m. liepos 9 d. gavo naują [gyventojų] [2019-07-04 skundą Nr. 19/16] dėl [baro] klientų triukšmo baro priegose su prašymu organizuoti akustinio triukšmo matavimus gyvenamosiose patalpose ir gyvenamojoje aplinkoje. Pažymime, kad NVSC Klaipėdos departamentas vykdo stacionarių triukšmo šaltinių keliamo akustinio triukšmo kontrolę pagal Lietuvos higienos normos [HN 33:2011] reikalavimus. Be to, Lietuvos higienos normos [HN 33:2011] 4 punkte nurodyta, kad ši higienos norma netaikoma žmonių keliamo triukšmo vertinimo atvejais. Atsižvelgdamas į tai kas išdėstyta, NVSC Klaipėdos departamentas [gyventojų] skundo dėl naktinio baro [...] priegose klientų keliamo triukšmo

nenagrinėjo ir apie tai [2019-07-10 raštu Nr. (3-12 4.80 E)2-34054] informavo [gyventojus].“

9.4. „[...]. Pažymime, kad, jeigu Pareiškėjai kreipsis į NVSC Klaipėdos departamentą dėl stacionarių triukšmo šaltinių keliamo triukšmo, jų skundas bus išnagrinėtas teisės aktų nustatyta tvarka.“

Skundo tyrimui reikšmingi teisės aktai

10. Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

10.1. **Istatymai:**

10.1.1. *Seimo kontrolierių įstatyme* nustatyta:

12 straipsnis – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. 2. Seimo kontrolieriai netiria [...], savivaldybių tarybų (kaip kolegialių institucijų) veiklos. [...].“

22 straipsnio 3 dalis – „Skundo tyrimas nutraukiamas, jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės arba, tarpininkaujant Seimo kontrolieriui, skunde keliamos problemos išsprendžiamos gera valia, taip pat kitais šio įstatymo nustatytais atvejais.“

10.1.2. *Viešojo administravimo įstatyme* nustatyta:

3 straipsnis – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujasi šiais principais: 1) įstatymo viršenybės. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 3) proporcingumo. Šis principas reiškia, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės turi atitikti būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus; [...] 13) išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį; [...].“

8 straipsnio 1 dalis – „Individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės (licencijos ar leidimo galiojimo panaikinimas, laikinas uždraudimas verstis tam tikra veikla ar teikti paslaugas, bauda ir kt.) turi būti motyvuotos.“

36² straipsnis – „1. Ūkio subjektų veiklos priežiūra atliekama vadovaujantis šiais principais: 1) minimalios ir proporcingos priežiūros naštos. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekančių subjektų priežiūros veiksmai privalo būti proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, proporcingi ūkio subjektų dydžiui ir administraciniams gebėjimams, atliekami siekiant kuo mažiau trikdyti ūkio subjektų veiklą; poveikio priemonės ūkio subjektams taikomos tik tada, kai priežiūros tikslų negalima pasiekti kitu būdu (*ultima ratio*); poveikio priemonės yra proporcingos pažeidimo pobūdžiui ir juo padarytai žalai; [...] 5) metodinės pagalbos teikimo. Šis principas reiškia, kad priežiūrą atliekantys subjektai bendradarbiauja su ūkio subjektams, teikia vienodas ir neprieštaringas konsultacijas ūkio subjektams priežiūrą atliekančio subjekto kompetencijos klausimais, įgyvendina kitas prevencinio pobūdžio priemones, padedančias ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų. Šis principas netaikomas ūkio subjektų veiklos patikrinimų metu, jeigu jo taikymas trukdo siekti ūkio subjektų veiklos priežiūros tikslų, susijusių su teisės aktų reikalavimų laikymosi priežiūra, laikytis specialiuosiuose priežiūrą reglamentuojančiuose įstatymuose ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, Europos Sąjungos teisės aktuose ar Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse įtvirtintų atitinkamai priežiūrai keliamų reikalavimų; [...].“

10.1.3. *Vietos savivaldos įstatyme* nustatyta:

6 straipsnio 1 dalis – viena iš savarankiškujų savivaldybės funkcijų yra: „21) statinių naudojimo priežiūra įstatymų nustatyta tvarka; [...] 35) savivaldybėms priskirtas triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas; [...] 39) leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka; [...].“

30 straipsnio 2 dalis – „Savivaldybės administracija: [...] 6) rengia savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus; [...]“

10.1.4. *Triukšmo valdymo įstatyme* nustatyta:

4 straipsnis – „Valstybinį triukšmo valdymą pagal savo kompetenciją įgyvendina: [...]; 4) savivaldybių institucijos; [...]“

22 straipsnio 4 dalis – „Triukšmo kontrolę atliekančios valstybės ir savivaldybių institucijos teikia asmenims triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įgyvendinimo reikalavimus. [...]“

30 straipsnis – „Asmenys turi teisę Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka: [...] 3) reikalauti, kad būtų nutrauktas triukšmo šaltinių poveikis visuomenės sveikatai ir aplinkai.“

10.1.5. *Statybos įstatyme* nustatyta:

47 straipsnio 1 dalis – „Statinių naudotojai privalo: 1) naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį, išskyrus Vyriausybės nustatytus atvejus ir tvarką; [...]“

49 straipsnio 1 dalis – „Statinių naudojimo priežiūrą atlieka šie viešojo administravimo subjektai: [...] 3) statinių, nenurodytų šio straipsnio 1 dalies 1, 2 punktuose, – savivaldybių administracijos; [...]“

49 straipsnio 2 dalis – „Statinių naudojimo priežiūrą atliekantys viešojo administravimo subjektai tikrina, kaip statinių naudotojai vykdo šio įstatymo ir kitų Lietuvos Respublikos įstatymų bei teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo bei statinių saugos reikalavimus.“

49 straipsnio 3 dalis – „Viešojo administravimo subjektas, atliekantis statinio naudojimo priežiūrą, turi teisę: Viešojo administravimo subjektas, atliekantis statinio naudojimo priežiūrą, turi teisę: 1) paaiškėjus, kad statinio būklė kelia pavojų statinyje ar arti jo gyvenančių, dirbančių ar kitais tikslais būnančių žmonių sveikatai, gyvybei ar aplinkai, atsižvelgdamas į grėsmės pobūdį, pareikalauti, kad statinio naudotojas imtųsi priemonių žmonėms apsaugoti, jeigu būtina, pareikalauti, kad būtų organizuota jų evakuacija, sustabdytas statinio naudojimas, uždrausta bet kokia veikla statinyje (jeigu reikia – ir statinio sklype ar teritorijoje); 2) nustatyti terminus visiems 1 punkte išvardytiems veiksams įvykdyti ir nedelsiant pranešti statinio savininkui (kai naudotojas nėra statinio savininkas); 3) kreiptis į policiją, kad būtų laikinai apribotas patekimas į statinio teritoriją ar patalpą, būtų sustabdyti vykdomi darbai, apribotas ar uždraustas transporto eismas, jeigu kyla pavojus aplinkai, viešajai tvarkai, asmens ar valstybės saugumui; 4) Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso nustatytais atvejais ir tvarka surašyti administracinių nusižengimų protokolus, nagrinėti administracinių nusižengimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba teikti administracinių nusižengimų bylas teismui; [...]“

10.1.6. *Alkoholio kontrolės įstatyme* nustatyta:

16 straipsnio 3 dalis – „Mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais leidžiama verstis tik turint licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Licencijas ir jų dublikatus išduoda, papildo, rekvizitus patikslina atitinkamos savivaldybės vykdomoji institucija. [...]“

18^a straipsnio 1 dalis – „Licencijos gaminti alkoholio produktus, verstis didmenine prekyba jais ar mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišduodamos šiais atvejais: 1) licencijos prašytojas pateikia ne visus reikiamus, neteisingai užpildytus dokumentus ir neįvykdo licencijas išduodančios institucijos reikalavimo pateikti trūkstamus dokumentus ar ištaisyti juose esančius trūkumus; 2) licencijos prašytojas neatitinka šio Įstatymo 181 straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų; 3) licencijos prašytojas nesumoka už licencijos išdavimą nustatytos valstybės rinkliavos.“

18^a straipsnio 4 dalis – „Be šio straipsnio 1 dalyje nustatytų reikalavimų, licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišduodamos ir šiais atvejais: 1) jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio Įstatymo 181 straipsnio 4 dalyje nustatytų reikalavimų. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio Įstatymo 181 straipsnio 4 dalies 1 punkte nustatytų reikalavimų, licencijos neišduodamos vienus metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio Įstatymo 181 straipsnio 4 dalies 2 punkte nustatytų reikalavimų, licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais toje prekybos vietoje, kurioje nustatytas

pažeidimas, jį padariusiam licencijos prašytojui neišduodama vienus metus nuo anksčiau turėtos licencijos galiojimo panaikinimo dienos. Jeigu licencijos prašytojas neatitinka šio Įstatymo 181 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatytų reikalavimų, vienus metus nuo pažeidimo nustatymo dienos jam neišduodama vienkartinė licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais masiniuose renginiuose, parodose ir mugėse, rengiamuose toje savivaldybėje, kurioje nustatytas pažeidimas; 2) kai savivaldybės taryba, siekdama užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės saugumą ir įvertinusi prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, asociacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus, priima motyvuotą sprendimą neišduoti licencijos.“

18 straipsnio 9 dalis – „Savivaldybių tarybos, siekdamos užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės saugumą ir įvertinusios prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, asociacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus, turi teisę riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, nustatyti vietas ir (ar) teritorijas, kuriose draudžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, neišduoti licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais.“

10.1.7. Visuomenės sveikatos priežiūros įstatyme nustatyta:

15 straipsnis – „Nacionalinis visuomenės sveikatos centras: [...] 2) pagal asmenų prašymus, pranešimus, skundus vykdo visuomenės sveikatos saugos reglamentų (higienos normų), kurių kontrolė nėra pavesta kitiems viešojo administravimo subjektams, laikymosi kontrolę (valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę) pagal sveikatos apsaugos ministro nustatytą kontroliuojamų sričių sąrašą; [...]“

10.2. Kiti teisės aktai:

10.2.1. Vyriausybės 2004-05-20 nutarimu Nr. 618 (Vyriausybės 2014-02-26 nutarimo Nr. 197 redakcija) patvirtintose *Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklėse* reglamentuojama:

7 punktas – „Departamentas ir savivaldybės vykdomoji institucija (toliau kartu – licenciją išduodanti institucija), gavę įmonės ar Europos juridinio asmens ar jo filialo (toliau kartu – licencijos prašytojas) paraišką išduoti licenciją: 7.1. siekiami nustatyti, ar nėra Lietuvos Respublikos alkoholio kontrolės įstatyme nustatytų aplinkybių, dėl kurių licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija [...], raštu (elektroninėmis priemonėmis ar laišku) kreipiasi į: 7.1.1. Valstybinę mokesčių inspekciją, prašydami pateikti informaciją, ar licencijos prašytojas turi mokesčių nepriemokų Lietuvos Respublikos valstybės biudžetui arba savivaldybių biudžetams ir fondams, į kuriuos mokamus mokesčius administruoja Valstybinė mokesčių inspekcija [...], taip pat ar licencijos prašytojui yra įsiteisėjusių Valstybinės mokesčių inspekcijos sprendimų dėl nuobaudos skyrimo už alkoholio produktų kontrabandą, alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą, falsifikuotų alkoholio produktų pardavimą, gabenimą ar laikymą; 7.1.2. Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos teritorinį skyrių, kurio teritorijoje yra įregistruota įmonė arba veiklą vykdo (ar nori vykdyti) Europos juridinis asmuo ar jo filialas, prašydami pateikti informaciją, ar licencijos prašytojas yra skolingas Valstybinio socialinio draudimo fondo biudžetui; 7.1.3. teritorinę muitinę, kurios veiklos zonoje įregistruota įmonė arba veiklą vykdo (ar nori vykdyti) Europos juridinis asmuo ar jo filialas, prašydami pateikti informaciją, ar licencijos prašytojas vykdo įsipareigojimus muitinei, taip pat ar licencijos prašytojui yra įsiteisėjusių muitinės nutarimų dėl nuobaudos skyrimo už alkoholio produktų kontrabandą (kai licencijos prašytojas nori įsigyti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neapmuitinamoje parduotuvėje ar licenciją verstis didmenine prekyba alkoholio produktais); 7.1.4. Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos (toliau – Informatikos ir ryšių departamentas), prašydami pateikti informaciją, ar įmonei arba jos vadovui ar kitiems darbuotojams (jeigu jie veikė įmonės vardu ar dėl jos interesų) yra įsiteisėję apkaltinamieji teismo nuosprendžiai dėl baudmės skyrimo, įsiteisėję teismo nutarimai, nutartys, įsiteisėję įgaliotų policijos pareigūnų priimti nutarimai dėl nuobaudos skyrimo už alkoholio produktų kontrabandą, alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą, falsifikuotų alkoholio produktų pardavimą, gabenimą ar laikymą; [...]. 7.1.5. Valstybinę maisto ir

veterinarijos tarnybą, prašydami pateikti informaciją, ar licencijos prašytojui yra įsiteisėjusių Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos nutarimų dėl nuobaudos skyrimo už alkoholinių gėrimų be banderolių neteisėtą laikymą, gabenimą ar pardavimą [...].“

10.2.2. Aplinkos ministro 2016-12-30 įsakymu Nr. D1-971 patvirtintame *statybos techniniame reglamente STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“* reglamentuojama:

108 punktas – „Priežiūros vykdytojas, tikrindamas Naudotojo atliekamą statinių techninę priežiūrą, privalo: [...] 108.4. apžiūrėjus statinį ar jo dalį, nustatyti: 108.4.1. ar statinys naudojamas pagal paskirtį [9.17] [...] 108.5. surašyti statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą (Reglamento 8 priedas); jo 1 egzempliorių įteikti (nusiųsti) Naudotojui arba techniniam prižiūrėtojui, kitą saugoti Subjekte; 108.6. nustatyti reikalavimus trūkumams pašalinti; 108.7. kontroliuoti statinio techninės priežiūros patikrinimo akte įrašytų reikalavimų įvykdymą; [...].“

Skundo tyrimui reikšminga teismų praktika

11. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo praktika:

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas nutartyje administracinėje byloje Nr. A143-2741/2011, be kita ko, yra konstatavęs:

„[...] atsakovas, atlikęs paminėto pareiškėjų skundo patikrinimo procedūrą, galėjo taikyti bankroto administratoriui (trečiajam suinteresuotam asmeniui) [Bankroto administratorių veiklos kontrolės taisyklių] (17 arba 19 p.) numatytą poveikio priemonę arba jų netaikyti. Kolegija pažymi, kad tai yra atsakovo diskrecija. [...], vienokios arba kitokios poveikio priemonės taikymas arba jų netaikymas negali būti laikomas pareiškėjų teisių arba įstatymų saugomų interesų pažeidimu, nes visais atvejais tai nesukeltų ir nesukelė pareiškėjams tam tikrų tiesioginių teisinių pasekmių. [...].“

Tyrimo išvados

12. Pareiškėjas skundėsi Seimo kontrolieriui dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), sprendžiant su bare (baro prieigoje), šalia Pareiškėjo gyvenamosios aplinkos, keliamu triukšmu susijusius ir kitus klausimus.

Dėl Pareiškėjo skunde nurodytų aplinkybių Seimo kontrolierė kreipėsi į Savivaldybės administraciją, Departamentą, Komisariatą ir NVSC Klaipėdos departamentą.

13. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 35 punkte įtvirtintomis nuostatomis, viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra savivaldybėms priskirtas triukšmo prevencijos ir triukšmo valstybinio valdymo įgyvendinimas.

Triukšmo valdymo įstatymo 4 straipsnio 4 punkte taip pat reglamentuojama, kad savivaldybių institucijos pagal savo kompetenciją įgyvendina valstybinį triukšmo valdymą. Vadovaujantis to paties teisės akto 22 straipsnio 4 dalies nuostatomis, triukšmo kontrolę atliekančios valstybės ir savivaldybių institucijos teikia asmenims triukšmo prevencijos ir mažinimo priemonių įgyvendinimo reikalavimus. Atitinkamai, asmenys turi teisę Vyriausybės arba jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka reikalauti, kad būtų nutrauktas triukšmo šaltinių poveikis visuomenės sveikatai ir aplinkai (pažymos 10.1.4 punktas).

Seimo kontrolierė pažymi, kad, jeigu įstatymais tam tikros funkcijos priskirtos savivaldybių kompetencijai, tai savivaldybės (įtraukiant ir Savivaldybę) privalo šias funkcijas vykdyti.

Kas sietina su Pareiškėjo skunde nurodytomis aplinkybėmis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), sprendžiant su bare (baro prieigoje), šalia Pareiškėjo gyvenamosios aplinkos, keliamu triukšmu susijusius klausimus, iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos (dokumentų) nustatyta:

13.1. Savivaldybė gavo Pareiškėjo ir kitų suinteresuotų asmenų **2019-02-18** kreipimąsi dėl bare (baro prieigoje) galimai keliamo triukšmo (galimo viešosios rimties trikdymo baro teritorijoje), prašant apriboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais bare (toliau vadinama – 2019-02-18 kreipimasis) (pažymos 4.1 punktas). Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-02-22 įsakymu Nr. AV-352 buvo sudaryta darbo grupė 2019-02-18 kreipimesi nurodytiems klausimams nagrinėti, taip pat Savivaldybės administracija 2019-09-22 raštu Nr. VTS1-(38.3)-31 kreipėsi į NVSC Klaipėdos departamentą (persiunčiant 2019-02-18 kreipimąsi), prašydama pagal kompetenciją imtis priemonių 2019-02-18 kreipimesi išdėstytoms problemoms spręsti (pažymos 9.1 punktas). 2019-03-07 buvo organizuotas darbo grupės posėdis, kuriame svarstytos 2019-02-18 kreipimesi nurodytos aplinkybės, 2019-03-19 surašytas posėdžio protokolas Nr. A6-102 (pažymos 4.2 punktas). Posėdžio metu nutarta į Savivaldybės tarybą dėl prekybos laiko alkoholiniais gėrimais apribojimo laikinai nesikreipti, tačiau baro direktoriui teikti įpareigojimus užtikrinti viešąją tvarką baro teritorijoje, laikytis triukšmo normų prekybos vietoje, policijai pasiūlyta atlikti periodinius viešosios tvarkos stebėjimus prie baro.

Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieri pateikta informacija, įgyvendinant minėtą 2019-03-19 protokolinių sprendimą, baro pastatas buvo izoliuotas garso izoliacija (siekiama sumažinti iš baro patalpų vidaus sklindančios muzikos garso stiprumą), padažnėjo policijos pareigūnų patruliavimas baro prieigoje (pažymos 6.6 punktas). Šiame kontekste taip pat atkreiptinas dėmesys, kad, remiantis tyrimo metu Komisariato pateikta informacija (paaiškinimais), nuo 2018 metų gruodžio mėnesio iki 2020 metų kovo mėnesio vidurio užfiksavus triukšmą bare (baro prieigoje) Komisariato pareigūnai atsakingiems asmenims (baro barmenam, baro savininkui, baro lankytojams ir pan.), esant teisiniam pagrindui, surašydavo administracinių nusižengimų protokolus, kaip tai reglamentuojama Administracinių nusižengimų kodekso 488 straipsnio 2 dalyje, 589 straipsnyje (pažymos 8.2 punktas).

Remiantis NVSC Klaipėdos departamento tyrimo metu Seimo kontrolieri pateikta informacija, gavus Pareiškėjo ir kitų suinteresuotų asmenų kreipimosi raštus (2019-02-18 kreipimąsi ir kt.), NVSC Klaipėdos departamentas, įgyvendinamas Visuomenės sveikatos priežiūros įstatymo 15 straipsnio 2 punkte reglamentuojamą funkciją (pažymos 10.1.7 punktas), taip pat pagal kompetenciją ėmėsi priemonių triukšmo lygio matavimams organizuoti, tačiau minėti matavimai nebuvo atlikti dėl nuo NVSC Klaipėdos departamento nepriklausančių aplinkybių (NVSC Klaipėdos departamento atstovų teigimu, gyventojai per nurodytą terminą nesudarė sąlygų triukšmo matavimams atlikti) (pažymos 9.1 ir 9.2 punktai);

13.2. Savivaldybė gavo Pareiškėjo ir kitų suinteresuotų asmenų **2019-05-14** pakartotinį kreipimąsi dėl laiko, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais bare, apribojimo (toliau vadinama – 2019-05-14 kreipimasis). Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracijos direktoriaus 2019-05-29 įsakymu Nr. AV-1101 buvo suformuota darbo grupė 2019-05-14 kreipimesi nurodytiems klausimams išnagrinėti. 2019-06-05 organizuotas darbo grupės posėdis, svarstytas minėtas prašymas dėl laiko, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais bare, ribojimo, 2019-06-21 surašytas posėdžio protokolas Nr. A6-218 (pažymos 4.3 punktas). Pažymėtina, kad minėto 2019-06-05 susirinkimo metu buvo nutarta teikti Savivaldybės tarybai svarstyti sprendimo projektą, siūlant riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais (iki 24 valandos) bare.

Vadovaujantis Alkoholio kontrolės įstatymo 18 straipsnio 9 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, būtent savivaldybių tarybos, siekdamas užtikrinti viešąją tvarką ir visuomenės saugumą ir įvertinusios prekybos alkoholiniais gėrimais vietą, gyventojų, bendrijų, bendruomenių ar jų atstovų, asociacijų ar kitų institucijų raštu pareikštą nuomonę, policijos komisariatų pasiūlymus, turi teisę riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, nustatyti vietas ir (arba) teritorijas, kuriose draudžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais, neišduoti licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais (pažymos 10.1.6 punktas).

Atsižvelgiant į tai, taip pat į darbo grupės 2019-06-05 posėdžio metu priimtus sprendimus ir įgyvendinant Vietos savivaldos įstatymo 30 straipsnio 2 dalies 6 punkte įtvirtintą funkciją (rengti

savivaldybės institucijų sprendimų ir potvarkių projektus; pažymos 10.1.3 punktas), Savivaldybės administracija parengė projektą dėl laiko, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais bare, apribojimo ir pateikė jį svarstyti Savivaldybės tarybai. Iš tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateiktos informacijos (dokumentų) nustatyta, kad 2019-06-27 vykusiam posėdyje Savivaldybės taryba nutarė atidėti sprendimo dėl minėto ribojimo barui priėmimą ir pavesti Savivaldybės administracijos direktoriui įvertinti gautų skundų dėl bare (baro prieigoje) keliamo triukšmo pagrįstumą, atliekant baro veiklos vietos stebėseną, įtraukiant ir kitas kompetentingas institucijas (2019-07-08 posėdžio protokolas Nr. T1-7).

Šiame kontekste pažymėtina, kad, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 12 straipsnio 2 dalies nuostatomis (pažymos 10.1.1 punktas), Seimo kontrolierių kompetencijai nepriskirtina vertinti savivaldybių tarybų veiklos (įtraukiant ir savivaldybių tarybų priimtų sprendimų teisėtumo bei pagrįstumo vertinimą), todėl tyrimo metu šių aplinkybių Seimo kontrolierė nevertino. Remiantis tyrimo metu Savivaldybės administracijos pateikta informacija, įgyvendinant minėtą Savivaldybės tarybos 2019-07-08 protokolinį sprendimą Nr. T1-7, 2019-07-13, 2019-07-19 ir 2019-07-28 buvo atlikta baro veiklos vietos stebėseną. Apie atliktos stebėsenos rezultatus Savivaldybės administracija, laikydamosi įstatymo viršenybės, išsamumo principo (pažymos 10.1.2 punktas), 2019-07-29 raštu Nr. (5.1.97 E) A5-3464) pateikė detalią informaciją Pareiškėjui ir Savivaldybės tarybai (pažymos 4.5 ir 6.7 punktai);

13.3. Savivaldybė gavo Pareiškėjo ir kitų suinteresuotų asmenų **2019-07-03** papildomą kreipimąsi, kuriame nurodoma, kad jie nėra gavę iš Savivaldybės atsakymo į jų 2019-05-14 kreipimąsi, ir pakartotinai prašoma pateikti atsakymą bei darbo grupės pirmiau minėtų 2019-03-07 ir 2019-06-04 posėdžių protokolų ir jų dalyvių sąrašų kopijas (toliau vadinama – 2019-07-03 kreipimasis) (pažymos 4.4 punktas). Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolieriui pateikta informacija, Savivaldybės administracija 2019-07-31 raštu Nr. T17-269(1.48E) pateikė atsakymą, kartu pridėdama prašomus dokumentus (pažymos 6.8 punktas);

13.4. tyrimo metu taip pat nustatyta, kad Savivaldybė gavo Pareiškėjo **2019-08-07** kreipimąsi, prašant žemės sklypo, kuriame esančio pastato patalpose veikia baras, savininkui pradėti administracinę teiseną dėl žemės sklype galimai keliamo triukšmo nakties metu (toliau vadinama – 2019-08-07 kreipimasis; pažymos 4.6 punktas). 2019-08-08 ir 2019-08-22 gauta Pareiškėjo ir kito asmens pateikta su tuo susijusi vaizdinė medžiaga. Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracija 2019-08-27 raštu Nr. T17-297 (1.48 E)) suinteresuotiems asmenims, laikydamosi įstatymo viršenybės, išsamumo principo, pateikė atsakymą, detaliai paaiškindama, kodėl žemės sklypo savininkas šiuo atveju negali būti administracinės teisės pažeidimo subjektas (pažymos 4.7 ir 6.9 punktai).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, darytina išvada, jog Savivaldybės administracija, gavusi Pareiškėjo ir kitų suinteresuotų asmenų pirmiau minėtus kreipimosi raštus, tinkamai įgyvendino Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 35 punkte reglamentuojamą funkciją ir pagal kompetenciją ėmėsi priemonių kreipimosi raštuose nurodytoms problemoms, susijusioms su bare (baro prieigoje) keliamu triukšmu, spręsti (Savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymais buvo sudarytos darbo grupės kreipimosi raštuose nurodytiems klausimams nagrinėti, organizuoti posėdžiai, kviečiant dalyvauti atsakingų institucijų atstovus, teikti įpareigojimais baro savininkui, darbo tvarka kreiptasi į NVSC Klaipėdos departamentą, kad jis pagal kompetenciją imtųsi priemonių triukšmo problemoms spręsti, Savivaldybės tarybai pateiktas Savivaldybės tarybos sprendimo projektas, siūlant riboti laiką, kuriuo leidžiama prekiauti alkoholiniais gėrimais bare, ir pan.), o tais atvejais, kai Savivaldybės administracija negalėjo patenkinti Pareiškėjo tam tikro prašymo, motyvuotai nurodė priežastis.

Konstatuoti Savivaldybės administracijos pareigūnų neveikimą, sprendžiant minėtas triukšmo problemas, Seimo kontrolierės įsitikinimu, nėra pagrindo.

14. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 21 punkte įtvirtintomis nuostatomis, viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų yra statinių naudojimo priežiūra įstatymų

nustatyta tvarka. Statybos įstatymo 49 straipsnio 1 dalies 3 punkte taip pat reglamentuojama, kad savivaldybių administracijos pagal kompetenciją atlieka statinių naudojimo priežiūrą. Statinių naudojimo priežiūrą atliekantys viešojo administravimo subjektai turi tikrinti, kaip statinių naudotojai vykdo šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus statinių techninės priežiūros ir naudojimo bei statinių saugos reikalavimus (Statybos įstatymo 49 straipsnio 2 dalis). Atitinkamai, statinių naudotojai, be kita ko, privalo naudoti statinį (jo patalpas) pagal paskirtį, išskyrus Vyriausybės nustatytus atvejus ir tvarką (Statybos įstatymo 47 straipsnio 1 dalis).

Kas sietina su Pareiškėjo skunde nurodytomis aplinkybėmis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), vykdam statinio, kuriame veikia baras, naudojimo priežiūrą, iš tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktos informacijos (dokumentų) nustatyta:

14.1. Savivaldybė gavo Pareiškėjo ir kitų suinteresuotų asmenų **2019-09-12** kreipimąsi, kuriuo prašoma barui 2018-11-16 išduotą licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Nr. A-10 anuliuoti kaip neteisėtą, o baro vadovui pradėti administracinę teiseną už pastato naudojimą ne pagal paskirtį (toliau vadinama – 2019-09-12 kreipimasis; pažymos 4.8 punktas). Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracija 2019-10-14 registruotu raštu Nr. (5.1.22E)A5-4477 pateikė Pareiškėjui tarpinį atsakymą, paaiškindama, koku teisiniu ir faktiniu pagrindu vadovaujantis baro savininkui buvo išduota licencija verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, ir pažymėdama, kad Savivaldybė atlieka patikrinimą dėl pastato, kuriame veikia baras, naudojimo pagal paskirtį ir kad apie tyrimo rezultatus Pareiškėjas bus informuotas papildomu raštu (pažymos 4.9 ir 6.10 punktai). Remiantis tyrimo metu Seimo kontrolierei pateikta informacija, gavusi Pareiškėjo 2019-09-12 kreipimąsi Savivaldybės administracija 2019-10-07 kreipėsi į baro patalpų naudotoją, prašydama iki 2019-10-14 pateikti naudojamų patalpų kadastro duomenų bylą ir kitus patikrinimui atlikti reikalingus dokumentus.

Iki nurodyto termino negavus reikiamų dokumentų, Savivaldybės administracijos direktorius 2019-10-25 priėmė įsakymą Nr. AP-588, kurio pagrindu atsakingas Savivaldybės administracijos specialistas 2019-10-25 patikrino baro patalpų naudojimą pagal paskirtį vietoje, surašė statinio techninės priežiūros patikrinimo aktą Nr. TP17-149. Patikrinimo metu nustatyta, kad pastate, kurio paskirtis tuo metu buvo *prekybos*, vykdoma kavinės veikla. Savivaldybės administracijos pareigūnų teigimu, patikrinimo metu „jau vyko pastato paskirties keitimo procedūra“. Pastato naudotojas informuotas, kad *prekybos* paskirties pastate kavinės veikla negalima, o norint teikti maitinimo paslaugas būtina pakeisti paskirtį. Pastato naudotojui buvo duotas terminas iki 2019-11-08 informuoti Savivaldybę apie planuojamas priemones dėl nustatytų trūkumų pašalinimo. 2019-10-30 Savivaldybė gavo dokumentus, pagrindžiančius tai, kad vykdomos pastato paskirties keitimo procedūros. Atsižvelgiant į pirmiau nurodytas aplinkybes, Savivaldybės administracijos teigimu, administracinio nusižengimo protokolas pastato naudotojui nebuvo rašomas (pažymos 6.1 punktas). Apie minėto patikrinimo rezultatus ir pastato, kuriame veikia baras, naudotojui teiktus įpareigojimus Savivaldybės administracija iš esmės tinkamai 2019-10-30 raštu Nr. (5.1.22)-A5-4781 informavo Pareiškėją (pažymos 4.10 punktas). Savivaldybės administracija tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktoje informacijoje taip pat nurodė, kad pastato, kuriame veikia baras, nauji kadastro duomenys įregistruoti 2019-10-30, deklaracija apie statybos užbaigimą / paskirties pakeitimą įregistruota 2019-11-05 ir kad šiuo metu minėto pastato paskirtis – *maitinimo* (pažymos 6.1 punktas). Taigi, kavinės veikla tokios paskirties pastate galima;

14.2. Savivaldybė gavo Pareiškėjo **2019-11-14** kreipimąsi, kuriuo buvo pakartotinai prašoma barui 2018-11-16 išduotą licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais Nr. A-10 anuliuoti kaip neteisėtą, o baro vadovui pradėti administracinę teiseną už pastato naudojimą ne pagal paskirtį (toliau vadinama – 2019-11-14 kreipimasis; pažymos 4.11 punktas). Savivaldybė taip pat gavo papildomą Pareiškėjo **2019-11-26** kreipimąsi, kuriame buvo prašoma atsakyti, ar baro vadovui už pastato naudojimą ne pagal paskirtį buvo taikytos administracinio poveikio teisinės priemonės (toliau vadinama – 2019-11-26 kreipimasis; pažymos 4.13 punktas). Atsižvelgdama į Pareiškėjo 2019-11-16 ir 2019-11-26 kreipimosi raštus, Savivaldybės administracija 2019-11-14

raštu Nr. (5.1.22)-A5-4974 ir 2019-12-06 raštu Nr. (5.1.22)-A5-5426 pateikė Pareiškėjui atsakymus, paaiškino, dėl kokių priežasčių pastato naudotojui nebuvo rašomas administracinio nusižengimo protokolas (akcentuojant, kad patikrinimo metu jau vyko pastato paskirties keitimo procedūra), ir kad nuo 2019-11-06 pastato, kuriame įsikūręs baras, paskirtis yra *maitinimo*, todėl veiklą vykdyti galima (pažymos 4.12 ir 4.14 punktai).

Šiame kontekste Seimo kontrolierė visų pirma atkreipia Pareiškėjo dėmesį, kad Savivaldybė nėra prievartos (baudimo) taikymo institucija. Savivaldybės administracijos atsakingam specialistui nustačius, kad pastatas naudojamas ne pagal paskirtį, statinio techninės priežiūros patikrinimo 2019-10-25 aktu Nr. TP17-149 pastato naudotojui (baro savininkui) buvo teikti įpareigojimai nustatytiems trūkumams pašalinti ir iki 2019-11-08 informuoti apie priemones, kurių buvo imtasi. Pažymėtina, kad Statybos įstatymo 49 straipsnio 3 dalies 4 punkte įtvirtinta viešojo administravimo subjekto, atliekančio statinio naudojimo priežiūrą (šiuo atveju – Savivaldybės) teisė Administracinių nusižengimų kodekso nustatytais atvejais ir tvarka surašyti administracinių nusižengimų protokolus, nagrinėti administracinių nusižengimų bylas ir skirti administracines nuobaudas arba teikti administracinių nusižengimų bylas teismui yra tik viena (bet ne vienintelė) iš teisinio poveikio priemonių. Nagrinėjamu atveju, surašius minėtą statinio techninės priežiūros patikrinimo 2019-10-25 aktą Nr. TP17-149 ir nustačius, kad pastatas naudojamas ne pagal paskirtį, Savivaldybės administracija, atsižvelgdama į tai, kad patikrinimo metu jau vyko pastato paskirties keitimo procedūra, atsakingam asmeniui taikė kitą teisinio poveikio priemonę – pateikė nurodymą (reikalavimą) ir nustatė protingą terminą informuoti apie priemones patikrinimo metu nustatytiems trūkumams pašalinti, taip pat kontroliavo pateikto nurodymo (reikalavimo) vykdymą, kaip tai reglamentuojama statybos techninio reglamento STR 1.07.03:2017 „Statinių techninės ir naudojimo priežiūros tvarka. Naujų nekilnojamojo turto kadastro objektų formavimo tvarka“ 108.6 ir 108.7 punktuose (pažymos 10.2.2 punktas).

Taikant teisės analogiją, Seimo kontrolierė taip pat atkreipia dėmesį, kad Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas savo praktikoje yra konstatavęs, jog „atsakovas, atlikęs paminėto pareiškėjų skundo patikrinimo procedūrą, galėjo taikyti bankroto administratoriui (trečiajam suinteresuotam asmeniui) [...] numatytą poveikio priemonę arba jų netaikyti. Kolegija pažymi, kad tai yra atsakovo diskrecija“ ir kad „[...], vienokios arba kitokios poveikio priemonės taikymas arba jų netaikymas negali būti laikomas pareiškėjų teisių arba įstatymų saugomų interesų pažeidimu, nes visais atvejais tai nesukeltų ir nesukėlė pareiškėjams tam tikrų tiesioginių teisinių pasekmių“ (pažymos 11 punktas). Taigi, nagrinėjamu atveju Savivaldybės administracijos administracinių teisinio poveikio priemonių taikymas (netaikymas) pastato, kuriame veikia baras, naudotojui jokios tiesioginės įtakos Pareiškėjo teisėms ir teisėtiems interesams neturi (neturėjo). Be to, Statybos įstatymo 49 straipsnio 3 dalies 1, 3 punktuose reglamentuojami atvejai, kada turi būti sustabdytas statinio naudojimas, uždrausta bet kokia veikla statinyje (pavyzdžiui, kai statinio būklė kelia pavojų statinyje arba arti jo gyvenančių, dirbančių ar kitais tikslais būnančių žmonių sveikatai, gyvybei ar aplinkai) (pažymos 10.1.5 punktas). Nei Statybos įstatyme, nei kituose teisės aktuose nėra įtvirtintos statinio naudojimo priežiūrą atliekančių institucijų pareigos stabdyti statinyje vykdomą veiklą vien tuo pagrindu, kad statinys naudojamas ne pagal paskirtį, neatsižvelgti į kitas faktines aplinkybes. Šiame kontekste Seimo kontrolierė atkreipia dėmesį į Viešojo administravimo įstatymo 3 straipsnio 1 dalies 3 punkte reglamentuojamą proporcingumo principą, taip pat šio teisės akto 36² straipsnio 1 dalies 1 ir 5 punktuose įtvirtintus minimalios ir proporcingos priežiūros naštos bei metodinės pagalbos teikimo principus, kuriais savo veikloje turi vadovautis viešojo administravimo subjektai (įtraukiant ir Savivaldybės administraciją), t. y., užtikrinti, kad administracinio sprendimo mastas ir jo įgyvendinimo priemonės atitiktų būtinus ir pagrįstus administravimo tikslus, o priežiūros veiksmai būtų proporcingi ir tinkami siekiamam tikslui įgyvendinti, taip pat užtikrinti ūkio subjektų priežiūrą atliekančių subjektų bendradarbiavimą su ūkio subjektais ir kitų prevencinio pobūdžio priemonių, padedančių ūkio subjektams laikytis teisės aktų reikalavimų, įgyvendinimą (pažymos 10.1.2 punktas).

Apibendrinant tai kas išdėstyta, Savivaldybės administracija, gavusi 2019-09-12 kreipimąsi, tinkamai įgyvendino Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 21 punkte reglamentuojamą statinių naudojimo priežiūros funkciją bei teikė Pareiškėjui su tuo susijusią informaciją, todėl konstatuoti, jog Savivaldybė nesiėmė priemonių kreipimosi raštuose nurodytoms aplinkybėms patikrinti (įvertinti) bei su tuo susijusiai informacijai pateikti, nėra pagrindo.

15. Vadovaujantis Vietos savivaldos įstatymo 6 straipsnio 1 dalies 35 punkte įtvirtintomis nuostatomis, viena iš savarankiškųjų savivaldybės funkcijų taip pat yra leidimų (licencijų) išdavimas įstatymų nustatytais atvejais ir tvarka. Atitinkamai, Alkoholio kontrolės įstatymo 16 straipsnio 3 dalyje reglamentuojama, kad mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais leidžiama verstis tik turint licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais. Licencijas ir jų dublikatus išduoda, papildo, rekvizitus patikslina atitinkamos savivaldybės vykdomoji institucija. Minėtų licencijų išdavimo tvarką reglamentuoja Didmeninės ir mažmeninės prekybos alkoholio produktais licencijavimo taisyklės (toliau vadinama – Taisyklės) (pažymos 10.2.1 punktas).

Kas sietina su Pareiškėjo skunde nurodytomis aplinkybėmis dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmų (neveikimo), baro savininkui išduodant licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais, iš Seimo kontrolierei tyrimo metu pateiktos informacijos (dokumentų) nustatyta:

15.1. visų pirma pažymėtina, kad, vadovaujantis Viešojo administravimo įstatymo 8 straipsnio 1 dalyje įtvirtintomis nuostatomis, individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis. Atsižvelgiant į tai bei Savivaldybei gavus baro savininko 2018-01-31 paraišką dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo, Savivaldybės administracija darbo tvarka patikrino nekilnojamojo turto registro tvarkytojo interneto svetainėje, ar pastatas, kurio patalpose planuojama mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais, yra įregistruotas nekilnojamojo turto registre. Įgyvendinant Taisyklių 7 punkte reglamentuojamas nuostatas (pažymos 10.2.1 punktas), Savivaldybės administracija taip pat kreipėsi į atsakingas institucijas (Valstybinę mokesčių inspekciją prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Informatikos ir ryšių departamentą prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos ir kt.), siekdama nustatyti, ar nėra Alkoholio kontrolės įstatyme nustatytų aplinkybių, dėl kurių licencijos prašytojui negalėtų būti išduota licencija. Iš atsakingų institucijų gauta neprieštaraujanti informacija (pažymos 6.2 ir 6.3 punktai). Atsižvelgiant į tai ir baro savininko vėliau Savivaldybei pateiktus papildomus reikalingus dokumentus (Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos maisto tvarkymo subjekto patvirtinimo 2018-10-23 pažymėjimą Nr. 37MTSPP-1830), Savivaldybės administracija priėmė teisės aktais ir faktinėmis aplinkybėmis pagrįstą administracinį sprendimą, t. y., 2018-11-16 išdavė licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais bare (pažymos 6.3 punktas). Pažymėtina, kad licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais neišduodamos tik Alkoholio kontrolės įstatymo 18⁴ straipsnio 1, 4 dalyse įtvirtintais pagrindais (pažymos 10.1.6 punktas). Taigi, neišduoti licencijos galima įstatyme aiškiai nurodytais atvejais. Aplinkybė, kad patalpos galimai buvo (yra; bus) naudojamos ne pagal paskirtį, – kaip pagrindas neišduoti licencijos nėra nurodytas. Tai tyrimo metu pateiktoje informacijos pažymėjo ir Departamentas (pažymos 7.4 punktas). Tyrimo metu Seimo kontrolierei pateiktame rašte Departamentas taip pat pažymėjo, kad atsakingų institucijų informacija Savivaldybės administracijai buvo pateikta dar 2018 metų vasario mėnesį, o Savivaldybės administracija, prieš išduodama 2018 metų lapkričio mėnesį licenciją, pakartotinai į institucijas nesikreipė. Departamento nuomone, Savivaldybės administracijai būtų buvę tikslinga atkreipti dėmesį į praėjusį laiko tarpą ir pakartotinai kreiptis į atsakingas institucijas dėl aktualios (atnaujintos) informacijos pateikimo (pažymos 7.3 punktas). Atsižvelgiant į tai, Savivaldybės administracijai teiktina rekomendacija.

15.2. Seimo kontrolierė taip pat atkreipia dėmesį, kad minėtoje 2018-01-31 paraiškoje buvo nurodyta, jog prašoma išduoti licenciją verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais (alkoholinių gėrimų pardavimo būdas – vartoti vietoje; įmonės veiklos rūšis – „kaljano namai“) (pažymos 6.13 punktas). Pažymėtina, kad baro direktorius minėta paraiška neprašė Savivaldybės

administracijos išduoti licenciją vykdyti kavinės veiklą, kurią galima vykdyti tik *maitinimo* paskirties pastate. Tai, kad bare iš tikrųjų vykdoma ne mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais, o kavinės veikla, paaiškėjo tik vėliau, t. y., minėto Savivaldybės administracijos 2019-10-25 patikrinimo metu. Remiantis Seimo kontrolieriui tyrimo metu pateikta informacija (dokumentais), licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo metu Savivaldybės administracija neturėjo realaus pagrindo abejoti baro direktoriaus pateiktoje paraiškoje nurodytos informacijos teisingumu (kad išdavus licenciją bare bus vykdoma mažmeninė prekyba alkoholiniais gėrimais, kaip nurodyta paraiškoje, o ne kavinės veikla).

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, konstatuoti, kad Savivaldybės administracijos pareigūnų veiksmai, susiję su licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais baro savininkui išdavimu, buvo netinkami, nagrinėjamu atveju nėra pagrindo.

16. Seimo kontrolierė pažymi, kad, pagal tyrimo metu Komisariato pateiktą informaciją, nuo karantino paskelbimo šalyje baras yra uždarytas, minėtoje vietoje jokia veikla nėra ir nebus vykdoma (atliekami remonto darbai kitose patalpose, kur numatyta įrengti naują barą) (pažymos 8.6 punktas). **Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad tyrimo metu išnyko skundžiamos aplinkybės.**

17. Apibendrinant, vadovaujantis Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalies nuostatomis (jei tyrimo metu išnyksta skundžiamos aplinkybės, skundo tyrimas nutraukiamas), Pareiškėjo skundo tyrimas dėl Savivaldybės administracijos pareigūnų galimai netinkamų veiksmų (neveikimo), sprendžiant su bare (baro prieigoje), šalia Pareiškėjo gyvenamosios aplinkos, keliamu triukšmu susijusius ir kitus klausimus, nutrauktinas.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

18. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 3 dalimi, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė nusprendžia:

X skundo dėl Klaipėdos rajono savivaldybės administracijos veiksmų (neveikimo), sprendžiant su (*duomenys neskelbtini*) bare (baro prieigoje), šalia X gyvenamosios aplinkos, keliamu triukšmu susijusius ir kitus klausimus, tyrimą nutraukti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

19. Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 17 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierė Klaipėdos rajono savivaldybės administracijai rekomenduoja:

atkreipti dėmesį į Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento nuomonę, kad Klaipėdos rajono savivaldybės administracijai priimant administracinį sprendimą dėl licencijos verstis mažmenine prekyba alkoholiniais gėrimais išdavimo būtų tikslinga remtis aktualia iš atsakingų institucijų gauta informacija (pažymos 7.3 punktas).

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y., **ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.**

Seimo kontrolierė

Milda Vainiutė